

Голові разової спеціалізованої вченої ради
в Національному університеті
«Одеська політехніка»
доктору наук з державного управління,
професору
М.М. Миколайчуку

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора наук державного управління, професора, завідувача кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», **Чикаренко Ірини Аркадіївни**, на дисертацію Литвинюка Євгенія Ігоровича на тему: «Цифровізація послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні: теоретико-правовий аспект», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду Національного університету «Одеська політехніка» Міністерства освіти і науки України на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дисертації, зв'язок із науковими програмами, темами.

Актуальність дисертаційного дослідження Литвинюка Євгенія Ігоровича на тему: «Цифровізація послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні: теоретико-правовий аспект» зумовлена сучасними викликами розвитку України в умовах повномасштабної війни, що призвела до значних руйнувань інфраструктури, житлового фонду та інженерних систем. Повоєнне відновлення держави потребує впровадження ефективних управлінських механізмів, сучасних технологій та інноваційних рішень у сфері будівництва.

Особливої значущості набуває діяльність органів публічної влади у сфері архітектурно-будівельного контролю, оскільки саме вони забезпечують прозорість, якість та ефективність реалізації будівельних процесів. У цьому контексті цифровізація послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні виступає ключовим інструментом підвищення оперативності управлінських рішень, зменшення бюрократичних процедур та мінімізації корупційних ризиків (с. 15-16).

Впровадження цифрових технологій відповідає стратегічним пріоритетам державної політики, зокрема цілям сталого розвитку, концепції впровадження BIM-технологій та планам відновлення України.

Разом з тим, попри наявність значної кількості наукових досліджень у сфері цифровізації, недостатньо розробленими залишаються питання

комплексного впровадження цифрових послуг архітектурно-будівельного контролю, їх правового забезпечення та практичної реалізації на регіональному рівні.

Зазначене зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цій сфері та визначає актуальність обраної теми дисертаційної роботи.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертаційному дослідженні, є достатньо обґрунтованими, логічно послідовними та базуються на ґрунтовному аналізі теоретичних і практичних аспектів цифровізації послуг у сфері архітектурно-будівельного контролю.

Автором здійснено комплексне дослідження теоретичних засад цифровізації, що підтверджується систематизацією ключових принципів, таких як прозорість, автоматизація, інтеграція інформаційних систем та створення «єдиного вікна» для надання адміністративних послуг (с.55-56). Обґрунтованість висновків також підтверджується аналізом міжнародного досвіду організації архітектурно-будівельного контролю та використання цифрових технологій у провідних країнах світу (с.93-110), що дозволило сформулювати рекомендації для України.

Важливою складовою є ґрунтовний аналіз нормативно-правового забезпечення цифровізації, що дало змогу автору обґрунтувати необхідність систематизації законодавства та запропонувати ідею створення Цифрового кодексу як інструменту підвищення ефективності правового регулювання (с.117-118). Практична спрямованість дослідження підтверджується детальним аналізом сучасного стану цифровізації на регіональному рівні, зокрема функціонування електронних платформ та державних реєстрів (с.58-61).

Водночас результати дослідження відкривають перспективи для подальших наукових розвідок. Доцільним є поглиблення досліджень у напрямі розробки єдиних стандартів цифровізації архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні, удосконалення механізмів захисту персональних даних у цифрових системах, а також оцінки ефективності впровадження інноваційних технологій, зокрема штучного інтелекту та блокчейн-рішень у сфері будівництва. Перспективним є також вивчення моделей публічно-приватного партнерства та їх ролі у розвитку цифрової інфраструктури будівельної галузі.

Таким чином, наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є достатньо аргументованими, взаємопов'язаними та відповідають сучасним потребам розвитку публічного управління у сфері архітектурно-будівельного контролю.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

Заявлена автором наукова новизна дисертації відображає комплексний підхід до вирішення актуальної науково-прикладної проблеми щодо цифровізації послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні.

Як позитив слід відзначити те, що автором досить добре систематизовано теоретичні засади цифровізації архітектурно-будівельного контролю та визначено ключові принципи її реалізації (с.24-45). Важливим здобутком є розробка концепції багаторівневої системи контролю, яка інтегрує державний, місцевий, експертний і громадський рівні, що свідчить про прагнення до формування цілісної моделі публічного управління у досліджуваній сфері (с.210-213).

До вагомих результатів належить удосконалення правового механізму цифровізації, зокрема пропозиції щодо автоматизації процедур, інтеграції інформаційних систем та впровадження принципу «єдиного вікна». Практичну значущість мають також пропозиції щодо застосування сучасних цифрових технологій (IoT, ШІ, ГІС, дрони), які сприяють підвищенню ефективності контролю та зниженню корупційних ризиків (с.199-200).

Заслужовують на увагу положення, що дістали подальшого розвитку, зокрема щодо інтеграції цифрових платформ через API, розширення принципів прозорості та підзвітності, а також адаптації міжнародного досвіду до українських реалій. Особливо актуальним є врахування умов воєнного стану та післявоєнного відновлення інфраструктури.

Разом із тим, окремі положення потребують певного уточнення та посилення. Зокрема, заявлене «вперше» систематизування теоретичних засад цифровізації потребує чіткішого відмежування від уже наявних наукових напрацювань у сфері цифрового врядування. Концепція багаторівневої системи контролю потребує більш детальної апробації або моделювання її практичного впровадження на рівні конкретних регіонів.

Доцільним є також більш чітке обґрунтування ефективності запропонованих технологічних рішень (IoT, ШІ, блокчейн) через кількісні показники або порівняльний аналіз. Пропозиції щодо змін до законодавства потребують конкретизації у вигляді проєктів нормативно-правових актів або їх структурних елементів.

У подальших дослідженнях доцільно зосередити увагу на емпіричній перевірці запропонованих моделей, розробці методик оцінки ефективності цифровізації архітектурно-будівельного контролю, а також поглибленні досліджень у сфері кібербезпеки та захисту даних у відповідних цифрових системах.

Загалом наукова новизна дисертаційного дослідження є обґрунтованою, має теоретичну та практичну цінність і відповідає сучасним напрямкам розвитку публічного управління та цифрової трансформації.

4. Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях.

Основні результати дисертаційного дослідження Литвинюка Євгенія Ігоровича отримали належне висвітлення у наукових публікаціях, що свідчить про повноту й системність апробації положень роботи. Автором опубліковано низку праць у фахових виданнях України – 6, а також 15 – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій, що дозволяє зробити висновок про достатній рівень апробації наукових результатів.

Наукові праці присвячені комплексному дослідженню цифровізації архітектурно-будівельного контролю в Україні та пов'язаних із цим трансформацій у системі публічного управління. У статтях розглядаються теоретичні засади цифровізації (діджиталізації), зокрема сутність, принципи та значення впровадження цифрових технологій у сфері архітектурно-будівельного контролю, а також визначаються основні напрями цифрової трансформації галузі. Значна увага приділяється інноваціям у державних електронних сервісах, які сприяють спрощенню адміністративних процедур, підвищенню прозорості та доступності послуг для громадян і бізнесу.

Автор також аналізує сучасний стан архітектурно-будівельного контролю в умовах реформування, окреслює ключові проблеми та тенденції розвитку галузі, а також обґрунтовує роль цифрових інструментів у підвищенні ефективності управлінських процесів і зниженні корупційних ризиків. Також акцентується увага на регіональних аспектах цифровізації архітектурно-будівельного контролю, зокрема в контексті післявоєнного відновлення України, підкреслюючи важливість цифрових рішень для ефективного управління відбудовою інфраструктури та розвитку території.

Таким чином, результати дослідження репрезентовані у науковому дискурсі в повному обсязі, що забезпечує відкритість, публічність та можливість фахової оцінки запропонованих підходів і висновків. Обсяг та зміст опублікованих праць відповідають вимогам до дисертацій за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» і підтверджують самостійність, новизну та наукову значущість проведеного дослідження.

5. Дискусійні питання та зауваження щодо змісту дисертації.

Дисертаційна робота Литвинюка Є.І. характеризується належним рівнем теоретичної та методологічної глибини. Разом із тим, попри загальну наукову цінність і практичну значущість дисертаційного дослідження, окремі його положення мають дискусійний характер і потребують додаткового уточнення та поглиблення.

Зокрема, заявлене автором «вперше» систематизування теоретичних засад цифровізації архітектурно-будівельного контролю потребує більш чіткого відмежування від уже існуючих наукових підходів у сфері цифрового врядування та публічного управління (с.18-19). Доцільним було б більш детально окреслити, у чому саме полягає авторська новизна порівняно з попередніми дослідженнями.

У підрозділі 2.2 окремої уваги потребують пропозиції щодо

вдосконалення законодавства, які доцільно було б конкретизувати у вигляді проєктів нормативно-правових актів або їх структурних елементів, що підвищило б практичну цінність дослідження.

У підрозділі 3.2 доцільним є посилення аргументації щодо ефективності запропонованих цифрових рішень (зокрема IoT, штучного інтелекту, блокчейн-технологій) (с.199-200) шляхом використання кількісних показників, емпіричних даних або порівняльного аналізу їх застосування.

У підрозділі 3.3 певні зауваження викликає запропонована концепція багаторівневої системи архітектурно-будівельного контролю (с.210-213), яка, попри свою теоретичну обґрунтованість, потребує більш глибокої апробації або моделювання її практичного впровадження на рівні конкретних регіонів України.

З урахуванням зазначеного, перспективними напрямками подальших досліджень є емпірична перевірка запропонованих моделей, розробка методик оцінювання ефективності цифровізації архітектурно-будівельного контролю, а також поглиблення досліджень у сфері кібербезпеки та захисту даних у відповідних цифрових системах.

Водночас наведені зауваження мають рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження.

6. Загальний висновок.

Дисертація Литвинюка Євгенія Ігоровича на тему: «Цифровізація послуг архітектурно-будівельного контролю на регіональному рівні: теоретико-правовий аспект» є завершеною, самостійною та цілісною науковою працею, у якій на високому теоретико-методологічному рівні досліджено актуальну проблему цифрової трансформації публічного управління у сфері архітектурно-будівельного контролю.

Зміст дисертації свідчить про належний рівень наукової підготовки здобувача, його здатність до комплексного аналізу правових, управлінських і технологічних аспектів цифровізації, а також уміння системно узагальнювати наукові підходи та формулювати обґрунтовані висновки.

Отримані результати мають наукову новизну та практичну значущість, можуть бути використані у діяльності органів публічної влади, а також у подальших наукових дослідженнях у сфері цифрового врядування та реформування будівельної галузі.

На підставі вищезазначеного вважаю, що дисертація Литвинюка Є.І. відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації,

затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31 травня 2019 року), а її автор, Литвинюк Євгеній Ігорович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

**Доктор наук державного управління,
професор, завідувач кафедри
державного управління
і місцевого самоврядування
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»**

Ірина ЧИКАРЕНКО